

**საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების
დაცვის სამინისტრო**

MINISTRY OF ENVIRONMENTAL AND NATURAL RESOURCES PROTECTION OF GEORGIA

საქართველო, 0114, თბილისი, გულუას ქ. 6, ტელ: 272-72-00, 272-72-20 ფაქსი: 272-72-37

**ეკოლოგიური ექსპერტიზის
დასკვნა პროექტზე**

№81

8 ნოემბერი 2017 წ.

I. საერთო მონაცემები

1. საქმიანობის დასახელება – შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის (შ-124) ადიგენი-უდე-არალის საავტომობილო გზის მე-17 კმ-ზე, მდ. ოცხეზე სახიდე გადასასვლელის მშენებლობა და ექსპლუატაცია;
2. საქმიანობის განმახორციელებლის დასახელება და მისამართი – საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტი, ქ.თბილისი, ალ. ყაზბეგის გამზირი N12;
3. საქმიანობის განხორციელების ადგილმდებარეობა - ადიგენის მუნიციპალიტეტი.
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი – 25.10.2017 წ.
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ – შპს „პროექტმშენკომპანი“.

II. ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი:

საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ, ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით, წარმოდგენილია შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის (შ-124) ადიგენი-უდე-არალის საავტომობილო გზის მე-17 კმ-ზე, მდ. ოცხეზე სახიდე გადასასვლელის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში.

გზშ-ს ანგარიშის თანახმად:

საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს ადიგენის მუნიციპალიტეტში, შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის (შ-124) ადიგენი-უდე-არალის საავტომობილო გზის მე-17 კმ-ზე, მდ. ოცხეზე. უახლოესი დასახლებული პუნქტი მდებარეობს 2 კილომეტრში.

პროექტის თანახმად, დაგეგმილია არსებული მოძველებული ხიდის შეცვლა ახლით. არსებული ხიდი ემსახურება შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გზას, რომელიც კვეთს მდ. ოცხეს გარკვეული კუთხით და უერთდება შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ახალციხე-ბათუმის მაგისტრალს. ერთმალისანი ხიდი მდებარეობს სწორ მონაკვეთზე და მისი ვერტიკალური ქანობა 0.5%. ხიდის მალის ნაშენად გამოყენებულია დროებითი, საშუალო სამხედრო ხიდის, ე.წ. "CAPM"-ის კონსტრუქცია. ხიდის მალის სიგრძე შეადგენს 26.0 მ-ს, ხოლო სავალი ნაწილის გაბარიტი - 4.0 მ-ია და გათვლილია ერთი სატრანსპორტო საშუალების გატარებისთვის.

არსებული სახიდე გადასასვლელი მდინარის ხვრეტს ამცირებს. განსაკუთრებით აღსანიშნავია მდინარის მარჯვენა ნაპირი, სადაც ხიდის ბურჯთან მოწყობილი სარეგულაციო დამბა (გაბიონის კედელი) გარკვეულწილად უცვლის მდინარეს ბუნებრივი დინების მიმართულებას და ატარებს ხიდის ქვეშ.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, დაგეგმილია არსებული სახიდე გადასასვლელის ნაცვლად ახალი სახიდე გადასასვლელის მშენებლობა. ახალი სახიდე გადასასვლელის სიგრძე იქნება 46 მეტრი, ხოლო სიგანე 11 მეტრი.

ახალი ხიდის მშენებლობის მთელ პერიოდში არსებული ხიდი გამოყენებული იქნება როგორც დროებითი შემოსავლელი ხიდი, რომლის დაშლაც (დემონტაჟი) მოხდება ახალი ხიდის აშენების დასრულების შემდეგ. არსებული ხიდის დემონტაჟის დროს იმუშავებს ექსკავატორი ჰიდრო-ჩაქუჩით, რომლის მუშაობის დროს დამონტაჟებული იქნება დამცავი ფარები, რომლებიც უზრუნველყოფენ მდინარის დაცვას სამშენებლო მასალების ნარჩენებით დაბინძურებისგან.

სახიდე გადასასვლელის მშენებლობისთვის საჭირო კვლევა-ძიების პროცესში შეკრებილ იქნა ყველა ის მონაცემი, რომელიც აუცილებელი იყო საპროექტო სამუშაოებისთვის. შესწავლილ იქნა დაგეგმილი სახიდე გადასასვლელის განთავსების ტერიტორია, მდინარის რეჟიმი, ახლომდებარე საშენებლო კარიერები, მდინარეზე აგებული ნაგებობები, მათი საექსპლუატაციო პირობები და თავისებურებები, ფლორა, ფაუნა და სხვა.

დაგეგმილი საქმიანობის სპეციფიკის, შესასრულებელი სამუშაოების მოცულობისა და საქმიანობის განხორციელების რაიონის ფონური სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობის გათვალისწინებით, მძლავრი ინფრასტრუქტურის მქონე საშენებლო ბანაკების მოწყობა საჭირო არ არის. დროებითი საშენებლო მოედნები უნდა მოეწყოს მდინარის ნაპირზე მალის ნაშენის კოჭებისა და საშენებლო მასალების დასაწყობებლად.

მშენებლობის პროცესში დასაქმებული პერსონალის მაქსიმალური რაოდენობა სავარაუდოდ 40 კაცი იქნება. მშენებლობისთვის საჭირო ასფალტბეტონის ნარევი შემოტანილი იქნება რეგიონში არსებული სხვადასხვა საწარმოებიდან.

შერჩეული ალტერნატივით, ფლორასა და ფაუნაზე უმნიშვნელო ზემოქმედებაა მოსალოდნელი. ამ ტერიტორიის მიმდებარედ არსებული ფართობები (მათ შორის არსებული ხიდის განთავსების ტერიტორია), საპროექტოდ შერჩეული ტერიტორიის იდენტურია. აღნიშნული ტერიტორია ღარიბია ფლორისტული და ფაუნისტური სახეობებით და მასზე არ არის განთავსებული საქართველოს „წითელ ნუსხაში“ შეტანილი მცენარეთა და ცხოველთა სახეობები.

რაც შეეხება არაქმედების ალტერნატივას, აღნიშნულია, რომ პროექტის განხორციელებლობა საგრძნობ ზიანს მოუტანს მოსახლეობას და ტვირთების გადაზიდვებს.

ხიდის მშენებლობა ხელს შეუწყობს ადგილობრივი მოსახლეობის დასაქმებას, ინფრასტრუქტურის განვითარებას, დამსვენებელთა ზრდას. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, არაქმედების ალტერნატივა მიუღებლად იქნა ჩათვლილი.

განხილულა საკვლევი ტერიტორიის გეოლოგიური გარემოს აღწერა. მშენებლობისთვის გამოყოფილი და მისი მიმდებარე ტერიტორიების დათვალიერების შედეგად დადგინდა, რომ საშიში გეოლოგიური პროცესების კვალი არ აღინიშნება. უბანი მდგრადია და მშენებლობისთვის დამაკმაყოფილებელ საინჟინრო-გეოლოგიურ პირობებში იმყოფება.

ანგარიშში წარმოდგენილია საკვლევი ტერიტორიის ტექტონიკა და სეისმურობა. საქართველოს სეისმური საშიშროების რუკის მიხედვით, საკვლევი ტერიტორია განლაგებულია 8 ბალიან სეისმურ ზონაში.

მშენებლობის პერიოდში წყალის გამოყენება მოხდება სასმელ-სამეურნეო მიზნებისათვის.

სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით გამოყენებული იქნება ბუტილირებული წყალი. სასმელი წყლის მარაგის შესაქმნელად სამშენებლო ბაზაზე მოეწყობა სამარაგო რეზერვუარი, რომელიც პერიოდულად შეივსება ავტოცისტერნის გამოყენებით.

სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლების შესაგროვებლად მოეწყობა საასენიზაციო ორმო ან გამოყენებული იქნება ბიოტუალეტები. მათი დაცლა მოხდება საასენიზაციო მანქანებით ხელშეკრულების საფუძველზე.

რადგან ბეტონის წარმოება ადგილზე არ არის გათვალისწინებული, საწარმოო ჩამდინარე წყლების წარმოქმნას ადგილი არ ექნება.

მშენებლობისას მოსალოდნელია, როგორც არასახიფათო-ინერტული ნარჩენების, ასევე სახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა. შავი და ფერადი ლითონების ჯართი, დაგროვების შესაბამისად, ჩაბარდება ჯართის მიმღებ პუნქტებში.

მშენებლობის ეტაპზე წარმოქმნილი სახიფათო ნარჩენები, შემდგომი მართვის მიზნით, გადაეცემა შესაბამისი ნებართვის მქონე ორგანიზაციებს.

მშენებლობის ეტაპზე წარმოქმნილი საყოფაცხოვრებო ნარჩენები შეგროვდება სპეციალური მარკირების მქონე დახურულ კონტეინერებში და მათი გატანა მოხდება ადგილობრივი მუნიციპალიტეტის ნაგავსაყრელზე.

წარმოდგენილია გარემოზე ზემოქმედების შემარბილებელი ღონისძიებები, კერძოდ, განხილულია ხიდის მშენებლობისას ატმოსფერულ ჰაერზე მოსალოდნელი ზემოქმედება და შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები ტექნიკის მუშაობისას, შედუღების სამუშაოებისას, მიწის სამუშაოების წარმოებისას და სხვა.

ზემოქმედების მასშტაბები ხმაურთან დაკავშირებით მცირეა და მითითებულია, რომ ხმაურის დონე არ გადააჭარბებს ზღვრულად დასაშვებ ნორმებს.

დაგეგმილი ხიდის სამუშაოების წარმოება დაშორებულია დაცული ტერიტორიებიდან.

წარმოდგენილია საქმიანობის შედეგად შესაძლო ავარიული სიტუაციების აღბათობის განსაზღვრა და მათი მოსალოდნელი შედეგების ანალიზი, ავარიულ სიტუაციაზე რეაგირებისა და მოქმედების გეგმები, ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებები.

ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილ დოკუმენტაციას თან ერთვის, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის, ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირებისა და ნარჩენების მართვის გეგმები.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის ჩატარების შედეგად დადგენილი პირობები ასახულია წინამდებარე დასკვნის III თავში.

III. პირობები

საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულება:

1. უზრუნველყოს საქმიანობის განხორციელება წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის, მონიტორინგის გეგმის, შემარბილებელი ღონისძიებების, ვალდებულებებისა და რეკომენდაციების შესაბამისად;
2. დაგეგმილი ხიდის სამშენებლო სამუშაოების დაწყების და ასევე ექსპლუატაციაში შესვლისთანავე აცნობოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს;
3. სამშენებლო სამუშაოების განხორციელებისას ყურადღება გაამახვილოს იქტიოფაუნისთვის მგრძობიარე პერიოდზე;
4. მცენარეების ჭრის შემთხვევაში მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს ჭრას დაქვემდებარებული სახეობების შესახებ ინფორმაციის სამინისტროში წარმოდგენა, მათი რაოდენობებისა და მდებარეობის (კოორდინატების) მითითებით. ხე-მცენარეების ჭრის შემთხვევაში, სამშენებლო სამუშაოების დაწყებამდე, მოახდინოს აღნიშნული საკითხის შეათანხმება შესაბამის უფლებამოსილ ორგანოსთან;
5. მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს მდინარის კალაპოტში დაგეგმილი სამუშაოების აღწერის, აღნიშნული სამუშაოებიდან გამომდინარე წყალსა და წყალზე დამოკიდებულ ცხოველებზე ზემოქმედების, ამ ზემოქმედების თავიდან აცილების, შერბილების და საჭიროების შემთხვევაში საკომპენსაციო ღონისძიებების შესახებ ინფორმაციის საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში წარმოდგენა;
6. უზრუნველყოს „ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენების და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №424 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესრულება;
7. ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში დასკვნის გადაცემა განახორციელოს „გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი წესით.

შენიშვნა: გზშ-ს ანგარიშში მითითებული ყველა შემარბილებელი ღონისძიებების რეკომენდაციების შესრულების და მონიტორინგის განხორციელების ვალდებულება ეკისრება საქმიანობის განმახორციელებელს.

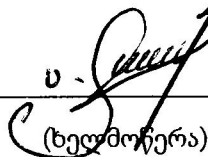
IV. დასკვნა

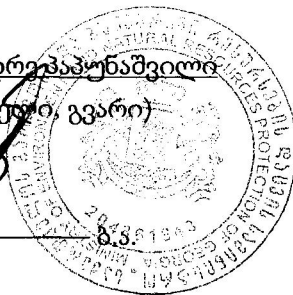
საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ, ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიღების მიზნით წარმოდგენილ შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის (შ-124) ადიგენი-უდე-არალის საავტომობილო გზის მე-17 კმ-ზე მდ. ოცხეზე სახიდე გადასასვლელის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით, საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია მხოლოდ წინამდებარე დასკვნის III თავში გათვალისწინებული პირობების დაცვით.

გარემოზე ზემოქმედების ნებართვების დეპარტამენტის
პირველადი სტრუქტურული ერთეულის ხელმძღვანელის
მოვალეობის შემსრულებელი

ალექსანდრე პაპუნაშვილი

(სახელი, გვარი)

(ხელმოწერა)

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის

KA060164808454517

ბრძანება Nი-749

ქ. თბილისი

09 / ნოემბერი / 2017 წ.

საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის (შ-124) ადიგენი-უდე-არალის საავტომობილო გზის მე-17 კმ-ზე მდ. ოცხეზე სახიდე გადასასვლელის მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის დამტკიცების შესახებ

„გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-4 მუხლის პირველი პუნქტის „კ“ ქვეპუნქტისა და ამავე მუხლის მე-4 პუნქტის საფუძველზე

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა:

1. დამტკიცდეს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა № 81; 08.11.2017 საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის შიდასახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის (შ-124) ადიგენი-უდე-არალის საავტომობილო გზის მე-17 კმ-ზე მდ. ოცხეზე სახიდე გადასასვლელის მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე.
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით.
3. საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტმა საქმიანობა განახორციელოს გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის შესაბამისად და უზრუნველყოს ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნით (№81;08.11.2017) გათვალისწინებული პირობების შესრულება;
4. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტს;
5. ბრძანება ძალაში შევიდეს საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
6. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს ზემდგომ ადმინისტრაციულ ორგანოში- საქართველოს მთავრობაში (თბილისი, ინგოროყვას ქუჩა N7) ან თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

მინისტრის მოვალეობის შემსრულებელი

სოლომონ კავლიაშვილი